

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

VOLUME 14 NUMBER 52

JANUARY 6, 1984

สถานการณ์อหิวาตกโรค 664

อุจจาระร่วง จ.แม่ฮ่องสอน 664

อุจจาระร่วง จ.ลำปาง 665

รายงานกามโรค พ.ย. 674

รายงานโรคติดต่ออันตราย 675

EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

สถานการณ์อหิวาตกโรค สัปดาห์ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖ ได้รับรายงานผู้ป่วยเพียง ๑ ราย ไม่มีตายจากจังหวัดภูเก็ต ที่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง เริ่มป่วย ๒๐ ธันวาคม เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลวชิระภูเก็ตวันที่ ๒๒ ธันวาคม ทำให้ผู้ป่วยอหิวาตกโรคของปี ๒๕๒๖ รวมตั้งแต่ต้นปีทั่วประเทศ ป่วย ๑๔๙๗ ราย ตาย ๔๑ ราย

อุจจาระร่วงจากเชื้อ Salmonella group D จ.แม่ฮ่องสอน

ในระหว่างวันที่ ๒๐-๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๖ ได้เกิดการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษขึ้นที่ บ.สันติสุข ต.แม่ลาหลวง อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวลัวะ มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแม่ลาน้อยในช่วงเดียวกันนั้นถึง ๔๔๓ ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต การสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยมีอาการปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน อุจจาระร่วง ไข้, ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร หลังจากเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลส่วนใหญ่จะหายดี เป็นปกติในวันรุ่งขึ้น และมีระยะพักตัวเฉลี่ยประมาณ ๒๔ ชั่วโมง ผู้ป่วยทุกคนมีประวัติกินลาบดิบ ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ซึ่งปรุงจากเนื้อควาย ควายตัวดังกล่าวซื้อมาจากหมู่บ้านอื่น มีผู้สังเกตว่ามีอาการอุจจาระเหลวก่อนถูกฆ่าชำแหละเนื้อและนำมาปรุงอาหาร ได้เก็บตัวอย่างอุจจาระจากผู้ป่วยส่งตรวจจำนวน ๓๔ ราย พบเชื้อ Salmonella group D จำนวน ๑๔ ราย (๓๗%) แสดงว่าโรคอาหารเป็นพิษครั้งนี้เกิดจากเชื้อ Salmonella group D ซึ่งปนเปื้อนอยู่ในเนื้อควายปรุงไม่สุก เมื่อบริโภคเข้าไปทำให้เกิดอาการป่วยดังกล่าว

ผู้รายงาน

โรงพยาบาลแม่ลาน้อย, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา จังหวัดแม่ฮ่องสอน,
ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

จุลจากระร่วงจากเชื้อ Salmonella javiana จ.ลำปาง

ได้เกิดผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงขึ้นใน บ.แม่เฟือง ต.บ้านเอื้อม อ.เมือง จ.ลำปาง ในระหว่างวันที่ 12-15 มิถุนายน 2526 ผู้ป่วยส่วนหนึ่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลลำปาง การสอบสวนโรคพบประวัติการกินเนื้อหมูปาก่อนมีอาการป่วย อัตราป่วยรวมเท่ากับ 53 % (ป่วย 143 ราย จากผู้กินเนื้อหมูป่า 271 ราย) อัตราป่วยในกลุ่มผู้กินหมูป่าปรุงไม่สุกจะสูงกว่ากลุ่มผู้กินเนื้อหมูป่าปรุงสุกมาก (69% และ 38% ตามลำดับ, $P < 0.05$) ระยะฟักตัวในกลุ่มผู้กินเนื้อหมูป่าปรุงไม่สุกตั้งแต่ 1-63 ชั่วโมงเฉลี่ย 14 ชั่วโมง ส่วนในกลุ่มผู้กินเนื้อหมูป่าปรุงสุกตั้งแต่ 1-71 ชั่วโมง เฉลี่ย 19 ชั่วโมง

อาการที่พบในผู้ป่วยประกอบด้วย ปวดท้อง 115 ราย (80 %) , อุจจาระร่วง 111 ราย (78%) , ปวดกล้ามเนื้อ 96 ราย (67%) , ไข้ 91 ราย (64%) คลื่นไส้ 69 ราย (48%) , อาเจียน 32 ราย (22%) , ปวดศีรษะ 16 ราย (11%) , เวียนศีรษะ 8 ราย (6%) และถ่ายเป็นมูกเลือดเพียงรายเดียว

ได้เก็บตัวอย่างอุจจาระจากผู้ป่วย 92 ราย ส่งตรวจที่โรงพยาบาลลำปาง พบเชื้อ Salmonella group D 27 ราย (29%) ได้ทำเชื้อส่วนหนึ่งตรวจหา serotype เพิ่มเติม ที่กองพยาธิวิทยาคลินิก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พบว่าเป็น Salmonella javiana ซึ่งเป็นสาเหตุของอาการอุจจาระร่วงครั้งนี้

ผู้รายงาน

เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง,
โรงพยาบาลลำปาง, ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง,
กองพยาธิวิทยาคลินิก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์